

HORVÁTH Richárd, *Itineraria regis Matthiae Corvini et reginae Beatricis de Aragonia (1458-1476-1490)*, Budapest, MTA Történettudomány Intézete, 2011 (História Könyvtár. Kronológiák, Adattárak. 12 – Subsidium ad historiam medii aevii Hungariae inquirendam. 2), 181 p.

În anul 2005 a apărut, ca prim număr al seriei *Subsidia...*, volumul întocmit de C. Tóth Norbert pe baza manuscrisului istoricului Engel Pál, privind itinerariile regale, dintre anii 1382-1438, și care s-a dovedit a fi un instrument de lucru util pentru cei interesați de istoria politică, îndeosebi a acestei perioade.

Contribuția lui Horváth Richárd, care marchează al doisprezecelea titlu din prestigioasa colecție *História Könyvtár* și, în același timp, al doilea din seria amintită, reprezintă o meritorie continuare a unei tradiții ce debutează în anii 1860, dar care cunoaște un real avânt abia în a doua jumătate a secolului al XX-lea, datorită inițiativei regretatului medievist Engel Pál.

Autorul mărturisește că activitatea de reconstituire a itinerariilor regelui Mathia Corvinul (1458-1490) și a reginei Beatrix de Aragon, a doua sa soție (1476-1490), a necesitat o trudă îndelungată, începută în anul 2003, în calitate de arhivar la Esztergom, și finalizată după cinci ani (2008), ca cercetător la Institutul de Istorie al Academiei Maghiare de Științe.

Dificultatea cercetării este argumentată într-un amplu studiu introductiv (p.11-61), rezumat și în limba engleză, care abordează probleme diferite, dar adiacente temei, contribuind la restabilirea cronologică și topografică a itinerariilor regale. Pornind de la surse diferite, documente, în primul rând, registre orășenești, scrisori, cronici – interne și externe (Moravia, Austria) –, istoricul Horváth Richárd reface cu minuțiozitate „călătoriile” lui Mathia Corvinul, un rege cu o puternică personalitate, direct implicat în majoritatea acțiunilor militare și diplomatice, care devin tot atâtea puncte de reper pentru evenimente importante din istoria politică a timpului.

Relevarea dificultăților întâmpinate prilejuiește autorului dezvoltarea metodologiei aplicate în culegerea datelor, analiza, compararea, identificarea corectă din punct de vedere cronologic, dar mai ales topografic, a prezenței efective a regelui, îndeosebi în cazul numeroaselor documente emise de Mathia Corvinul la aceeași dată, dar în locuri diferite, toate acestea solicitând serioase cunoștințe de diplomatică, cronologie și, nu în ultimul rând, sigilografie, în condițiile în care, de-a lungul domniei sale, regele Ungariei a utilizat 15 peceti, unele dintre ele simultan. Pentru unele intervale temporale, în care documentele emise de rege au lipsit, refacerea itinerariului se bazează pe cele elaborate/date de regina Beatrix, care l-a însoțit aproape tot timpul, de unii demnitari ai regatului sau pe alte surse istorice.

Itineraria este rezultatul unei cercetări făcute cu multă acribie, afirmație susținută și de notele de subsol, extrem de bogate în informații, precum locul de păstrare al documentului, literatura de referință, și explicații ce însoțesc fiecare dată a cronologiei itinerante.

Itinerariile sunt refăcute cronologic: an, lună, zi, localitate, cu denumirea dată în limba maghiară pentru așezările de pe teritoriul Ungariei medievale și în limba oficială pentru cele din Germania, Polonia și Cehia. Indicele cumulează toate localitățile inventariate (în formele actuale și oficiale) cu anul și luna în care a fost identificată prezența efectivă a regelui, oferind o informație sintetică asupra frecvenței acestuia în diferitele locuri.

Așa cum sugerează și titlul seriei care o găzduiește, și această lucrare, datorată istoricului Horváth Richárd, are menirea de a *susține* și *ajuta* cercetarea epocii lui Mathia Corvinul, constituind un instrument eficient pentru toți cei interesați.

Fondurile arhivistice consultate și bibliografia impresionantă dovedesc, o dată în plus, că tenacitatea benedictină a medievistului (de-a dreptul anacronică pentru ritmul „trepidant” al zilelor noastre) nu poate fi compensată decât de pasiunea cu care acesta se dedică muncii sale.

Lidia Gross